

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.nm@regeringskansliet.se

Remissvar betänkandet Areella näringar vid vatten (SOU 2023:103)

Sammanfattning

Länsstyrelsen ser positivt på utredningens förslag. Länsstyrelsen är också positiv till att utredningen är restriktiv i utvidgning av undantagsbestämmelsen, och att det föreslås framtagande av vägledning som stöd för tillämpningen. Länsstyrelsen ser behov av ett förtydligande kring syftet av det nya särskilda skälet. Länsstyrelsen saknar vidare ett vattenförvaltningsperspektiv i utredningen och en djupare beskrivning av förslaget miljökonsekvenser.

Länsstyrelsens synpunkter

Utredningens utgångspunkter – 4 kap.

Utredningen har inte nämnt vattendirektivet och miljö kvalitetsnormer för vatten som en utgångspunkt. Detta trots att till exempel en verksamhet, som omfattas av undantaget enligt 7 kap. 16 § miljöbalken, kan behöva prövas enligt 5 kap. miljöbalken enligt föreskrifter om miljö kvalitet. Ur vattenförvaltningsperspektivet bör utredningens förslag kompletteras med ett förtydligande kring detta.

Undantagsbestämmelsens omfattning – 5 kap.

Länsstyrelsen ser positivt på att enbart vattenbruk läggs till i undantagsbestämmelsen. Övriga näringar, så som gårdsbaserade fisketurism och naturturism, kommer enligt utredningens förslag fortsatt prövas via dispensförfarande. Detta är viktigt för att sådana anläggningars miljökonsekvenser behöver prövas för att säkerställa strandskyddets syften.

Det nya särskilda skälet

Beträffande det särskilda skälet för dispens som föreslås i 18 d § noterar Länsstyrelsen att det är begränsat till byggnadens, anläggningens,

anordningens eller åtgärdens funktion och att samma funktionella fördel inte ska kunna uppnås utanför området. På senare tid har exempelvis naturturism blivit aktuellt och då att man ser en affärsmässig fördel eller förutsättning för verksamheten att den bedrivs i strandnära läge. Som förslaget ser ut uppfattar Länsstyrelsen att sådana intressen inte ska beaktas i dispensprövningen. Skulle avsikten trots detta vara att kunna ta hänsyn till dessa intressen anser Länsstyrelsen att förslaget behöver förtydligas i det avseendet.

Behov av vägledning

Vid prövning av undantagsbestämmelsens funktionella krav, gällande bedömning av om en åtgärds placering inte kan ske på annan plats, kan det förekomma att näringsidkarens mark har höga natur- eller friluftsvärden. Därför kan en annan ägares mark behöva vägas in som en alternativ placering. Länsstyrelsen anser att det inte är orimligt att i enskilda fall avväga alternativ placering på annans mark och ser därför ett behov av förtydligande i denna fråga.

Länsstyrelsen ser vidare risk för svårtolkade begrepp bland annat *funktionellt samband* och *bedrivnas varaktigt*. Länsstyrelsen delar utredningens bedömning och ser behov för vägledningar i fråga om tillämpning av de nya paragraferna.

Konsekvenser av utredningens förslag – 10 kap.

Undantagsbestämmelser

Förslagets konsekvenser för miljön, till exempel risker för förlust av naturvärden, är svårt att bedöma då omfattningen av användandet av undantagen är svåra att förutse.

Utredningen bedömer att förslagets negativa miljöeffekter kan mildras av Fiske- och vattenbruksutredningens förslag (SOU 2023:74) att utöka anmälningsplikten för vattenbruk. Dock föreslås att det aktuella remitterade förslaget ska träda i kraft innan Fiske- och vattenbruksutredningens förslag. Detta gör en osäker förutsättning gällande bedömning av förslagets miljökonsekvenser.

Det förekommer att föreskrifterna för naturreservat inte reglerar förbud mot strandnära byggnader, anläggningar eller anordningar eftersom det redan är förbjudet i strandskyddsbestämmelserna. Förändringarna i

undantagsbestämmelser skulle kunna få oväntat negativa konsekvenser i naturreservat om inte föreskrifterna får nödvändiga uppdateringar.

Länsstyrelsen anser att utredningens förslag kan behöva kompletteras med utredning avseende på förslaget miljökonsekvenser enligt ovan nämnda punkter.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Georg Andrén med planhandläggare Wenxuan Zhang som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsrådet Emma Spak, rättschef Göran Wirdéus, avdelningschef Samhällsavdelningen Tomas Sahlström och enhetschef Samhällsbyggnad Anna Nordlander medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.